

Nr 210.

Av herr **Östergren m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 (nr 184) om understödsföreningar m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 75 i förslaget till bestämmelser angående statsbidrag åt registrerade sjukkassor föreslås i punkt 4 b., att statsbidrag (sjukdagsbidrag 50 öre) ej skall beräknas på sjukpenning, som utgivits för dag, »då medlem, vilken är på stadigvarande sätt och med full sysselsättning anställd i statens tjänst, på grund av denna anställning åtnjutit avlöning eller annan ersättning av statsmedel med minst en krona». Denna undantagsbestämmelse har visserligen fått en annan formulering än den har haft i de senaste propositionerna i det att nu endast statstjänare drabbas av densamma. Men för dem anser regeringen den fortfarande böra stå kvar i förslaget och intagas i förordningen om erkända sjukkassor. För sjukkasserörelsen bliver bestämmelsen säkerligen till skada även med den nya formuleringen. Sveriges sjukkassefolk har också sagt sin mening på ett sätt som är svårt att misstolka. Sålunda har Sveriges allmänna sjukkasseförbund bestående av 435,000 medlemmar på extra kongress den 23—24 augusti sistlidet år i sin resolution bland annat uttalat »att försäkringen må på lika villkor stå öppen för alla samhälls- och yrkesgrupper». Och rikssjukkassornas centralorganisation har även på extra kongress den 28—29 september uttalat sig för att sjukkassefrågan bör lösas i huvudsak efter det förslag, som sammansatta stats- och andra lagutskottet senast framlade, och i vilket denna undantagsbestämmelse var utesluten. Denna uteslutning utgjorde en väsentlig del av de förändringar, som då av utskottet föreslogs. Nu anför visserligen departementschefen i föreliggande proposition, att styrelsen för rikssjukkassornas centralorganisation icke haft något att erinra mot en utformning av stadgandet i överensstämmelse med vad som nu ifrågasättes. Centralorganisationens styrelse har sagt, att den »vill ej motsätta sig att statsbidrag icke beräknas på sjukpenning för tid, varunder medlemmen åtnjutit lön av staten». Det är visserligen ett medgivande, men

mycket vagt, och vi anse att de båda kongressutlåtandena avspegla den allmänna meningen ibland sjukkasseeffolket. Den meningen har också »sociala rådets sektion för sjukkasseeväsen» uttalat. Rådets sektion har vid behandlingen av socialdepartementets P. M. den 15 november, vid sammanträde, som bevistades av generaldirektör G. Huss och byråchefen doktor Theofil Andersson samt ledamöterna faktor Gust. Lindberg, sjukbesökare E. G. Kristersson, inkasserare G. B. Bastholm, f. d. överlärare O. A. Lövendahl och stadskamrer H. E. Svensson, vid behandlingen av den ifrågavarande bestämmelsen sagt »att det kan väntas möta tämligen allmän opposition inom sjukkassorna och att, i varje fall, en åtskillnad i sådant hänseende mellan stats- och kommunalanställda torde komma att betraktas såsom mindre rättvis. Nämnden beslöt enhälligt uttala som sin mening, att statens och kommunens befattningshavare böra likställas ifråga om rätten till sjukdagsbidrag. Samtliga ledamöter, med undantag av herr Lövendahl, yrkade emellertid, att någon särskild inskränkning i statsbidraget icke måtte ifrågakomma beträffande vare sig den ena eller andra av de nu nämnda kategorierna av befattningshavare». När alltså två sjukkassekongresser, representerande i det allra närmaste allt sjukkasseeffolket i landet, uttalat sig för att en sjukkasselag snarast möjligt bör stiftas i huvudsaklig överensstämmelse med förra årets utskottsförslag och Sociala rådets sektion gjort ett så auktoritativt uttalande, vore det säkerligen bäst för sjukkasserörelsen och vårt land, om riksdagen ville beakta dessa vädjanden.

Det torde väl även komma att finnas ganska stora personalgrupper, som sysselsättas i företag, som drivas av bolag, men vars egentliga ägare är staten. I dylika fall torde med rätta inte undantagsbestämmelsen bliva tillämplig. Varför skall det då göras mindre förmånliga bestämmelser för dem, som sysselsättas omedelbart av staten?

Om man betänker att en stor del av statens arbetare erhåller sin lön i form av dag- eller timlön jämte betingsersättning, och den senare belöper sig till omkring 30 procent av den fasta lönen, och att de i regel åtnjuta endast halv lön vid sjukdom, så förlora de dels halva dag- eller timlönen och dels hela betingsförtjänsten. De erhålla alltså endast omkring en tredjedel av sin vanliga inkomst under sjukdomstiden. Personalen vid kommunikations-, post- och telegrafverken m. fl. äro i regel anställda för månadslön. Men vid sjukdom göras avsevärda avdrag på lönen, varför även de ha behov av att vara sjukhjälpsförsäkrade. Och det torde vara uppenbart, att de inte kunna uppehålla sig på en så begränsad inkomst, varför det bör vara ett statens intresse att uppmuntra även sina egna tjänare till att genom sjukkassor tillförsäkra sig en nödtorftig inkomst vid inträffad sjukdom. Den nuvarande likställigheten för medlemmerna inom sjukkasserörelsen torde det ur flera synpunkter vara välbetänkt att bibehålla.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 75 ville besluta att punkt 4 b. i förslaget till bestämmelser angående statsbidrag åt sjukkassor måtte utgå.

Stockholm den 25 februari 1931.

Th. Östergren.

*Edvin Berling.
K. A. Johanson.
Ruben Wagnsson.
Carl Eriksson.
G. W. Hansson.*

*Gustaf Strömberg.
Alb. Bergström.
Albert Forslund.
A. J. Bärq.
P. Granath.*

*Ulrik Leander.
Ernst Åström.
John Sandén.
J. G. Wallés.
Torsten Ström.*
